

РЕШЕНИЕ

№ 72

гр. Разград, 09.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РАЗГРАД, ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Анелия М. Йорданова

Членове: Ирина М. Ганева
Атанас Д. Христов

при участието на секретаря Дияна Р. Г.ева
като разгледа докладваното от Ирина М. Ганева Въззивно гражданско дело
№ 20243300500060 по описа за 2024 година

Постъпила е въззивна жалба от Й. Ю. А., подадена чрез пълномощник, против решение № 275/30.11.2023г., постановено по гр.д. № 129/2023г. по описа на РС Исперих, с което са отхвърлени предявени искове за обявяване на нищожност на договорна клауза за заплащане на пакет от допълнителни услуги Фаст и Флекси в размер на 2103,84 лева, съдържаща се в раздел VI „Параметри“ от договор за потребителски кредит № 30035868176, и по чл.55 ал.1 пр.1 ЗЗД за осъждане на „Профи кредит България“ЕООД да му заплати сумата 2103,84 лева като недължимо платена по недействителната клауза за пакет от допълнителни услуги Фаст и Флекси по договор за потребителски кредит № 30035868176, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда – 17.02.2023г. до окончателното изплащане на сумата. Жалбоподателят излага възражения за неправилност и необоснованост на съдебния акт и моли въззивния съд да го отмени, като уважи предявените искове.

Подаден е писмен отговор от „Профи кредит България“ЕООД чрез упълномощен адвокат, в който се поддържа твърдение за правилност на обжалваното решение. Въззиваемият моли съда да потвърди съдебния акт на РС Исперих.

Съдът, след преценка на събраните доказателства и становищата на страните, констатира следната фактическа обстановка: На 22.03.2019г. между „Профи кредит България“ЕООД и Й. Ю. А. е сключен договор за потребителски кредит №30035868176. В раздел VI „Параметри“ от същия страните са договорили размер на кредита от 1700лв., ГПР

45,06% и годишен лихвен процент 38,30%, при което дължимата сума е 2443,95лв. По-нататък, в същия раздел е уговорено възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги в размер 2103,84лв. Така общото задължение по кредита и по пакета допълнителни услуги е договорено на 4547,79лв. Отделно е сключено споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги, в което услугите са описани, както следва: приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит; възможност за отлагане на определен брой погасителни вноски; възможност за намаляване на определен брой погасителни вноски; възможност за смяна на датата на падеж; улеснена процедура за получаване на допълнителни парични средства.

Представени са Общи условия на „Профи кредит България“ЕООД към договор за потребителски кредит.

Ответникът – сега въззиваем, изрично заявява в писмения отговор на исковата молба, че кредитът е изцяло погасен, като по закупения и предоставен пакет от допълнителни услуги е платена сумата 2103,84лв. Същата се явява идентична на търсената с исковата претенция сума.

При така установената фактическа страна, съдът направи следните правни изводи: въззивната жалба е основателна. За да отхвърли предявените искове, районният съд е приел за недоказано твърдението на ищеца за предоставен пакет допълнителни услуги Фаст и Флекси, защото допълнителни услуги в договора не фигурират с такива наименования, няма описание на предназначението на такива услуги и по какъв начин влияят на съдържанието на договора и развитието на договорните отношения. Първостепенният съд е приел, че в договора тези услуги са с общо наименование – допълнителни услуги.

Въззивният съд не споделя горните съображения. Въпреки, че в исковата молба се твърди наименование на пакета от допълнителни услуги Фаст и Флекси, а в договора такова наименование не фигурира, няма съмнение относно предмета на предявените искове, а той е обявяване на недействителност на договорната клауза за заплащане на пакет от допълнителни услуги в размер на 2103,84 лева, съдържаща се в раздел VI „Параметри“ от договор за потребителски кредит № 30035868176, и осъждане на „Профи кредит България“ЕООД да заплати на ищеца сумата 2103,84 лева като недължимо платена по недействителната клауза за пакет от допълнителни услуги по гореописания договор. В обстоятелствената част на исковата молба ищецът е изложил описание на съдържанието на услугата, а именно: възможност за отлагане на погасителни вноски, тяхното намаляване, за смяна на датата на падежа, улеснена процедура за получаване на допълнителни парични средства. Очертаният предмет на спора в исковата молба е дал възможност на ответника в писмения отговор детайлно да изложи аргументи защо счита, че оспорената клауза не е неправопона и недействителна. Така, при ясно очертан предмет на исковете, обстоятелството, че ищецът е посочил наименование на допълнителния пакет от услуги, което не фигурира в договора, не се отразява по същество на правния спор.

Въззивният съд не споделя и направения от районния съд извод за характера на оспорената договорна клауза. Действително, в раздел V от договора е посочено, че

закупуването на пакет от допълнителни услуги не е задължително условие за получаване на кредита. Следва да се вземе предвид с оглед заявените доводи от ответника – сега въззиваем, че в нормата на чл. 10а ал. 1 ЗПК на кредитора е дадена възможност да събира такси и комисионни от потребителя само за допълнителни услуги по договора за кредит. В §1 т. 1 от ДР на ЗПК е предвидена възможност за заплащане на разходи по кредита за допълнителни услуги, свързани с кредита, но пакетът допълнителни услуги в обема, уговорен в допълнителното споразумение, не е от тази категория, доколкото разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, са такива в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита. Видно от раздел V от договора, както и от самото твърдение на ответника, закупуването на допълнителен пакет услуги не е задължително условие за получаване на кредита. Остава въпросът какво е основаниято, на което този пакет и възнаграждението за него са включени в раздел VI „Параметри“ от договора за потребителски кредит. Въззивният съд приема, че възнаграждението за този пакет е реално разход по кредита, а причината същото да бъде посочено в раздел VI „Параметри“, заедно с текста на раздел V от договора, има за цел заобикаляне на разпоредбата на чл.19 ал.4 ЗПК, която изисква ГПР да не надхвърля 50%. При така направеното уточнение, че възнаграждението по пакета допълнителни услуги е в действителност разход по кредита, по отношение на годишния процент на разходите в договора липсва яснота относно неговия действителен размер. Налице е нарушение на чл.11 ал.1 т.10 ЗПК, което води до недействителност на договора на осн. чл.22 ЗПК, което пък влече последиците на чл.23 с.з.

По-нататък, възможността за събиране от потребителя на такси и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора, е регламентирана в разпоредбата на чл.10а ал.1 ЗПК, но съгласно ал.2 на същия член законът не допуска кредиторът да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Предвиденото в споразумението заплащане за приоритетно разглеждане и изплащане на кредита и улеснената процедура за получаване на допълнителни парични средства има очевидния характер на такси/комисионни във връзка с усвояването на кредит, а възможностите за отлагане и намаляване на вноски и смяна на датата на падежа по естеството си са такива, свързани с управление на кредита. В противоречие с императивната разпоредба на чл.10а ал.4 ЗПК клаузите в споразумението за предоставяне на пакет допълнителни услуги са формулирани неясно, тъй като с изключение на първата от закупените допълнителни услуги, за нито една от останалите няма стойностно измерение, от което да се установи нейната тежест в ежемесечните вноски, дължими по допълнителния пакет, както и съразмерността им с цената, която се заплаща за ползването им. Тъй като допълнителните услуги касаят усвояването и управлението на кредита, освен това са относими към бъдещи несигурни събития, а и са неясно формулирани, уговарянето им е в нарушение на императивните разпоредби на чл.10а ал.2 и 4 ЗПК.

Уговорките за заплащане на допълнителния пакет от услуги са и неравноправни по смисъла на чл.143 ЗЗП. Заплащането на възнаграждението за различните видове

допълнителни услуги от потребителя е предварително и дължимо за правото, предоставено му да се възползва от всяка от посочените услуги, без значение дали някоя от тези услуги ще бъде реално използвана по време на действието на сключения между страните договор. В споразумението е посочено, че клиентът има право да поиска фактическото предоставяне на всяка от услугите, но видно от чл.15.2.3. и чл.15.4.1 от общите условия, за осъществяването на тази възможност е необходимо подписване на допълнително споразумение, т.е. за да се възползва длъжникът от пакета допълнителни услуги, се изисква одобрение от кредитора, което означава, че следва да се плати предварително за възможност, която зависи от волята на кредитора. Независимо, че тези услуги може да не бъдат предоставени от кредитора, цената по тях остава дължима, като не е предвидена възможност за отпадане или намаляването ѝ. Това поставя в по-неблагоприятна позиция потребителя, не защитава правата му като по-уязвимата страна в правоотношението и води до значително неравновесие между правата и задълженията на страните. Тъй като клаузите за заплащане на пакет от допълнителни услуги са неравноправни и обективно няма доказателства по делото да са уговорени индивидуално, на основание чл.146 ал.1 ЗЗП те са нищожни.

Решението на РС Исперих следва да бъде отменено и вместо него да бъде постановено друго, с което раздел VI „Параметри“ от договор за потребителски кредит №30035868176/22.03.2019г., сключен между „Профи кредит България“ЕООД и Й. Ю. А., в частта, с която е уговорено възнаграждение в размер 2103,84лв. за пакет допълнителни услуги, следва да бъде обявен за недействителен поради противоречие със закона – чл.11 ал.1 т.10, чл.10а ал.2 и 4 ЗПК и чл.146 ал.1 ЗЗП. С оглед правния резултат от първия иск, основателен се явява и вторият предявен иск по чл.55 ал.1 ЗЗД, при безспорно установено между страните обстоятелство, че ищецът е заплатил изцяло на ответника възнаграждението по предоставения пакет от допълнителни услуги. Ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца недължимо платената сума за горната услуга в размер 2103,84лв., ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда – 17.02.2023г. до окончателното изплащане на сумата.

Обжалваното решение следва да бъде отменено и в частта за присъдените разноски в полза на „Профи кредит България“ЕООД. Ответникът следва да бъде осъден да заплати на Й. Ю. А. сумата 168,32лв. за направени деловодни разноски в първоинстанционното производство, а на адв.Д. М. – претендираните по реда на чл.38 ЗА възнаграждения по всеки от предявените искове в размер 612лв. или общо 1224лв. Във въззивното производство жалбоподателят е внесъл ДТ в размер 84,16лв. и е представляван от адвокат по реда на чл.38 ЗА. Въззиваемият следва да бъде осъден да му заплати сумата 84,16лв. за направени разноски във въззивното производство, а на адв.Д. М. следва да заплати претендираните по реда на чл.38 ЗА възнаграждения по всеки от предявените искове в размер 612лв. или общо 1224лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

Отменява решение № 275/30.11.2023г., постановено по гр.д. № 129/2023г. по описа на РС Исперих, като вместо това постановява:

Обявява за недействителен раздел VI „Параметри“ от договор за потребителски кредит №30035868176/22.03.2019г., сключен между „Профи кредит България“ЕООД и Й. Ю. А., в частта, с която е уговорено възнаграждение в размер 2103,84лв. за пакет допълнителни услуги, поради противоречие със закона – чл.11 ал.1 т.10, чл.10а ал.2 и 4 ЗПК и чл.146 ал.1 ЗЗП;

Осъжда на осн. чл.55 ал.1 ЗЗД „Профи кредит България“ЕООД да заплати на Й. Ю. А. сумата 2103,84лв., представляваща получена без основание сума по недействителна клауза от договор за потребителски кредит №30035868176/22.03.2019г., ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда – 17.02.2023г. до окончателното изплащане на сумата;

Осъжда „Профи кредит България“ЕООД да заплати на Й. Ю. А. сумата 168,32лв. за направени деловодни разноски в първоинстанционното производство и сумата 84,16лв. за направени деловодни разноски във въззивното производство;

Осъжда на осн. чл.38 ЗА „Профи кредит България“ЕООД да заплати на адв.Д. М. сумата 1224лв. за осъществено безплатно процесуално представителство на Й. Ю. А. в първоинстанционното производство и сумата 1224лв. за осъществено безплатно процесуално представителство на Й. Ю. А. във въззивното производство.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____